

Spis treści

Korespondencja Ingeborg Bachmann – Paul Celan	5
Korespondencja Paul Celan – Max Frisch	161
Korespondencja Ingeborg Bachmann – Gisèle Celan-Lestrange ..	179
Ilustracje	203
Komentarze	
Barbara Wiedemann, Bertrand Badiou	
„Znajdźmy słowa”. Korespondencja Ingeborg Bachmann i Paula Celana	227
Hans Höller, Andrea Stoll	
Tajemnica korespondencji w wierszach. Pośłowie poetologiczne	235
Od wydawców niemieckich	259
Od wydawców polskich	265
Objaśnienia	267
Tablica chronologiczna	383
Skrótowce	397
Bibliografia	
Bibliografia (źródła niemieckie)	400
Paul Celan w Polsce	404
Ingeborg Bachmann w Polsce	406
Indeks	408
1. Ingeborg Bachmann	
1.1. Utwory oryginalne	408
1.2. Przekłady	410
2. Paul Celan	
2.1. Utwory oryginalne	410
2.2. Przekłady	413

3. Pozostałe wiersze w teczce Celana w spuściźnie Ingeborg Bachmann	415
4. Pozostałe książki dotyczące Ingeborg Bachmann w bibliotece Paula Celana	415
Indeks osób	417
Spis ilustracji	423

■ Kim dla Ciebie jestem? – pyta Ingeborg Bachmann swego ukochanego Paula Celana w ostatnim adresowanym do niego liście. Czas *serca* opowiada historię miłości. Długo miłość ta była wielką tajemnicą. Później stała się niewinną plotką. Teraz poznać możemy jej tajemnice w zwiercadle listów, które pisali do siebie Ingeborg Bachmann i Paul Celan między 1948 a 1967 rokiem; listów, w swoim tragicznym blasku równie wyjątkowych, co niepokojących. Teraz wielorakie ślady, jakie zostawiła owa miłość w dziełach obojga poetów, nie będą już przedmiotem mącących i zacierających ślady akademickich dociekań, przemówić może sama mowa uczucia, a to, co nam zdradza, jest raczej straszne niż piękne. Jeżeli miłość i klęska bywają synonimami, to w przypadku tych dwojga miłość przekroczyła klęskę i stała się uczuciowym męczeństwem, przy którym historia okazała się o wiele silniejsza niż historia miłosna.

■ „Miłość, piękny kaftan bezpieczeństwa”: by poznać straszliwą prawdę tego wersu z tomu Celana *Włókna słoniec*, nie potrzeba wiedzy o przymusowych pobytach poety w klinikach psychiatrycznych. Tej właśnie prawdy dowodzą listy, jakie pisali do siebie Ingeborg Bachmann i Paul Celan.

■ „Celan nie był człowiekiem, lecz krwawiącą raną” napisał Émile Cioran. Można kochać także ranę, szczególnie kiedy jest się wielką pisarką.

Peter Hamm („Die Zeit”)

■ Miłość taka jak ta możliwa była tylko w czasie powojennym. Dwoje sobie wzajem przeznaczonych – Ingeborg Bachmann i Paula Celana – połączyła miłość, która w pełni nie zaistniała, a jednak zrodziła jedno z najpiękniejszych wierszy miłosnych niemieckiej literatury XX wieku.

Jürgen Serke („Die literarische Welt”)

■ Taka książka ukazuje się tylko raz na kilkadziesiąt lat.

... (Deutschlandradio)